

Norsk Reggio Emilia Nettverk takker for muligheten til å komme med innspill til høringen om endringer i barnehageloven.

I korte trekk er vi opptatt av følgende:

- Grunnbemanningsnormen bør gjelde hele åpningstiden.
- Pedagognormen bør snarest mulig økes til 50% og på sikt økes til 100%.
- Muligheten for dispensasjon fra krav om utdanning og grunnbemanning bør avvikles så snart som mulig, blant annet ved at utdanningen av barnehagelærere intensiveres.
- Det bør innføres bestemmelser om gruppestørrelse i tråd med forslaget fra barnehagelovutvalget.

Under følger refleksjoner og begrunnelser.

Bemanningsnorm

Vi støtter forslaget om en statlig norm for grunnbemanning i barnehagen, men mener likevel at forslaget har noen svakheter. Barns rett til å ta del i en pedagogisk virksomhet utvides gradvis til å også gjelde barn som er født i løpet av barnehageåret. Med det som kan se ut til å bli løpende opptak, kan man se for seg at andelen barn under 1 år i barnehagen kan øke. Vi stiller spørsmål ved om det da er tilstrekkelig med 1 ansatt per 3 barn under 3 år for at hvert enkelt barn skal få tilstrekkelig og god omsorg og opplevelsen av å bli møtt som subjekt med reell mulighet for medvirkning. Vi ber regjeringen vurdere å åpne for en tettere grunnbemanning dersom dette blir en konsekvens av nye opptaksregler. Dette kan gjøres ved søknad fra barnehageeiere på samme måte som at man kan søke dispensasjon fra utdanningskrav.

Pedagognorm

Mange kommunale og private barnehageeiere har allerede vektlagt en høyere andel barnehagelærere fordi de mener det har betydning for kvaliteten på det pedagogiske arbeidet. At regjeringen nå ønsker å nærme seg det som blant annet anbefales i NOU 2012:1 Til barnas beste ser vi som positivt. Vi skulle likevel ønske at regjeringen valgte å ta skrittet helt ut og følge utvalgets anbefalinger om 1 pedagog per 6 barn under 3 år og 1 pedagog per 12 barn over 3 år.

Endringsforslaget på 1:7 og 1:14 må føre til store barnegrupper for at forholdstallet skal gå opp.

- 21 barn på avdelinger/baser for barn under 3 år: 3 pedagogiske ledere og 4 fagarbeidere/assistenter
- 42 barn på avdelinger/baser for barn over 3 år: 3 pedagogiske ledere og 4 fagarbeidere/assistenter.

Vi registrerer at regjeringen fortsatt ikke er opptatt av at barn skal ha tilnærmet lik tilgang til barnehagelærere. Det fører til at hver enkelt eier må vurdere om det er behovet for barnehagelærere eller antall hender som er størst. Assistenter og fagarbeidere har flere timer på jobb sammen med barn enn barnehagelærere har, og det vil være mulig å se for seg at antall timer blir viktigere enn formell kompetanse på avdelinger for de aller yngste. Og kanskje særlig hvis barnehagene får barn under 1 år som følge av de nye opptaksreglene. Med det fokuset regjeringen har på tidlig innsats, kan man diskutere om dette er det mest hensiktsmessige.

Vi savner at regjeringen ikke anbefaler normer på gruppestørrelser. Gruppestørrelser har betydning for relasjoner mellom barn og mellom barn og voksne. Mange er urolige for de yngstes

liv i institusjonene. Store grupper vil kunne være problematisk for sårbare barn. Tilstrekkelig antall kompetente voksne og passe store grupper vil ha betydning for små barns trivsel og helse.

Videre ønsker vi å rette fokus mot barnehagens åpningstid. Så lenge bemannings- og pedagognormen ikke gjelder i hele åpningstiden og heller ikke reguleres i henhold til antall timer barnehagen er åpen, vil tiden normene er oppfylt variere fra barnehage til barnehage. Vi stiller derfor spørsmål ved om den etablerte formuleringen «likt utgangspunkt for livslang læring» muligens bare er en talemåte. Regjeringen har mulighet til å sikre like rammevilkår for barns liv i institusjonene, men unnlater å gjøre det. Vi forstår at det av mange hensyn er uheldig å få på plass et så stort løft i løpet av kort periode, men det er grunn til å være skuffet når visjoner ikke følges opp med tilstrekkelige ressurser.

Vi forstår opprettholdelsen av tilgangen til å søke dispensasjon fra utdanningskravet, men mener også at dette er en litt defensiv tilnærming. Det har vært et sterkt påtrykk for å få på plass en bemannings- og pedagognorm siden NOU 2012:1 Til barnas beste ble publisert. Det har vært et behov for å øke antall barnehagelærere, og vi mener det gjøres for lite for å utdanne tilstrekkelig antall barnehagelærere og for å få flere av dem som utdanner seg til å bli i yrket.

Samarbeid om overgang mellom barnehage, sfo og skole

Vi ønsker en lovfestet plikt om samarbeid velkommen og støtter at skoleeier og den enkelte skole får et like stort ansvar som barnehageeier/barnehager har hatt for at overgangen mellom barnehage, sfo og skole blir så god som mulig for hvert enkelt barn. Vi setter pris på at det understrekes at overføring av informasjon i kun skal skje etter familienes samtykke.

Vi stiller oss likevel kritiske til at skoleeier skal ha det overordnede ansvaret for å samordne og fastsette hva planen for overgang mellom barnehage, sfo og skole skal inneholde. Det argumenteres med at det vil være krevende for hver enkelt skoleeier å forholde seg til flere ulike barnehageeiere. Overgangsrutiner vil, uavhengig av en overordnet plan, være lokalt tilpasset hver enkelt skole. Det avhenger av skolens praktiserte verdier, noe som ikke kan skrives fram av en skoleeier. Samtidig er det jo sånn at barnehagene/barnehageeiere fram til nå har stått i nettopp denne «problematikken». En enkelt barnehage kan ha barn som starter på mange ulike skoler og har forholdt seg til ulike rutiner for overgang/tilvenning. Med barn som skal videre til ulike skoleeiere (andre kommuner, private skoleeiere), vil dette være like aktuelt for barnehageeiere som for skoleeiere.

Vi savner et likeverdig forhold i utarbeidelse av overordnede planer/rutiner. Ved at skoleeier har det overordnede ansvaret risikerer vi at overgangene får sterkere skole- enn barnehagepreg. Erfaringer fra 6-årsreformen viser oss at viljen til å gi barnehagen plass i skolen var svak og etterhvert har blitt helt borte. Vi har dessverre ikke tiltro til at dette vil bli annerledes.

Vi ønsker også å påpeke at rutiner og planer ikke er tilstrekkelig for at barnet skal oppleve at det blir sett, tatt vare på og ønsket varmt velkommen inn i en ny pedagogisk virksomhet.

Vi ønsker lykke til i arbeidet med å vurdere høringsinnspill og i utformingen av ny lovtekst.

Med vennlig hilsen
Norsk Reggio Emilia Nettverk
v/ leder, Mona Nicolaysen